

Cox

PIANOSERVICE

NIEUWSBRIEF

NAJAAR 2013

Politoeren, een ambachtelijke meubelafwerking

Tegenwoordig hebben vrijwel alle piano's en vleugels een synthetische laklaag. Gemakkelijk te onderhouden en duurzaam. Maar vroeger werden piano's meestal gepolitoerd. Dat is een oude, ambachtelijke techniek waarbij schellak op het instrument wordt aangebracht. Schellak vormt een veel mooiere afwerking dan synthetische lak. Politoeren is echter zeer arbeidsintensief en er zijn nog maar weinig bedrijven die het kunnen en/of willen doen. Cox Pianoservice houdt het ambacht in ere.

Politoeren is het opbrengen van enkele lagen schellak, die een zeer gladde, op glas lijkende deklaag vormen. Een piano die gespoten is, kan heel goed worden gepolitoerd, en andersom. Je hebt blanke politoer, die de houtnerf fraai laat uitkomen, en zwarte politoer (blanke met zwart pigment erdoor), die uiteraard dekkend is. De ene houtsoort leent zich beter voor politoeren dan de andere. Mahonie, palissander en noten geven een prachtig resultaat, terwijl eiken en grenen een te grove nerf hebben. Gestoomd perenhout is zeer geschikt voor zwart politoerwerk.

Vakkennis

Het vergt veel traditionele vakkennis en ervaring om tot een goed resultaat te komen. Laten we het procédé eens stap voor stap doornemen.

Vorbereiding en dekpulitoeren

Om te beginnen wordt het oppervlak van het meubel spiegelglad gemaakt met fijn schuurpapier. Vervolgens bewerken we het hout met puimsteenpoeder (gestolde lava), dat de poriën opvult; het poeder wordt met een doek met methylalcohol in de poriën gewreven. Daarmee maken we het hout nog gladder dan het al is. Dan komt de politoer aan bod. Dat is een oplossing van schellak in methylalcohol. Schellak is een harssoort die voornamelijk uit Indonesië en India afkomstig is. De hars is het afscheidingsproduct van de bladluis op enkele tropische boomsoorten; hij wordt gesmolten en heeft na afkoeling de vorm van schilfers. Vroeger werd schellak ook gebruikt als zegellak en in zeer zuivere vorm als bedekking van

medicinale capsules. De schellak wordt in een fles met methylalcohol overgoten en geschud tot hij is opgelost. We doen politoer op een politoerdot (stuk tricot of flanel om een opgerolde sok) en voegen wat olie toe om de bal gemakkelijker over het hout te laten glijden. Met draaiende bewegingen wrijven we de bal met kracht over het hout. Met dit 'dekpulitoeren' gaan we net zolang door tot er een dunne laklaag op het hout zit.

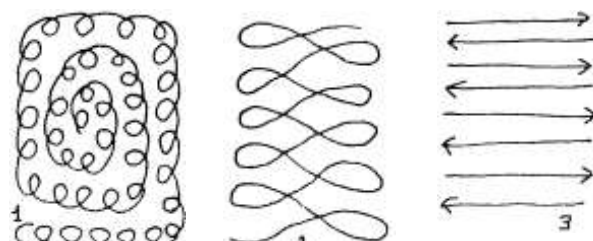
Afpulitoeren en polishen

De droogtijd van politoer is heel kort. We moeten de dot dan ook voortdurend in beweging houden, want bij stilstand plakt hij onmiddellijk op het meubel vast en hebben we 'schade', die gelukkig te verhelpen is. Elke laag heeft veel tijd (denk aan enkele dagen) nodig om uit te harden.

Dan komt het 'afpolitoeren'. Dat beginnen we met een mengsel van politoer en methylalcohol en eindigen met louter alcohol en polish, totdat het meubel een heldere glans heeft.

Wat er zoal nodig is bij politoeren: alcohol, olie, puimsteen, 'politoerdot' enz

De illustraties geven weer welke bewegingen met de politoerbal mogelijk zijn. De beweging in afb.1 wordt voornamelijk gebruikt bij het vullen van de poriën. Dekpulitoeren doen we met de beweging in afb.2 en voor afpulitoeren vooral afb.3.

Politoeren vergt veel gevoel en geduld. We moeten bijvoorbeeld goed kunnen aanvoelen of de politoerbal 'pakt' of 'loopt' en voortdurend in

de gaten houden of het houtoppervlak wordt gedekt. Ook de kracht waarmee we 'poetsen' speelt een rol. Als we meer kracht zetten, kunnen we een politoer van een steviger consistentie verwerken, zodat het meubel sneller gedekt zal zijn.

Vroeger stonden in een pianozaak soms enkele mensen dagenlang te politoeren. Van de methylnalcohol raakten ze vaak flink beneveld... Er is zelfs een geval bekend van een man die zich met een leren riem aan een werkbank had vastgebonden om tijdens het politoeren overeind te kunnen blijven...

Niet alleen voordelen

Politoeren zorgt voor een prachtige glans, maar heeft ook nadelen. De schellak wordt opgelost in alcohol. Als iemand wat alcoholhoudende drank op de piano knoeit, is de laklaag meteen beschadigd. Mocht er fel zonlicht op het instrument vallen, dan krimpt het hout onder de politoer en gaat de politoer craqueleren. En de laag is erg dun; als u fanatiek zou polishen, zou u snel op het kale fineer zitten... Daar staat echter weer tegenover dat beschadigingen relatief eenvoudig te herstellen zijn. Politoeren is prijzig, omdat het arbeidsintensief is. We kunnen echter ook een deel van het meubel behandelen, bijvoorbeeld op plaatsen die beschadigd zijn, of de delen die het meest in het zicht zijn.

Vraag advies

Wilt u uw piano of vleugel op een originele wijze laten politoeren, dan kunt u ons altijd om advies en/of een offerte vragen. Vaak is er meer mogelijk dan u denkt.

Noteer in uw agenda: Zaterdag 5 oktober: 'Dag van de piano'

Dit jaar staat de dag in het teken van 'piano en techniek'. Dat is ons natuurlijk op het lijf geschreven en we gaan er werkelijk een bijzondere dag van maken. Denk bijvoorbeeld aan uitvoeringen op piano's en vleugels die we heel bijzonder hebben gemaakt: 'raar' gestemd, eigenaardig geïntoneerd of op z'n 'honky-tonks'. Er zal van alles te zien zijn en voor de liefhebbers is er de mogelijkheid om zelf eens de stemhamer ter hand te nemen! Binnenkort meer informatie over deze dag...

Flicks in de zaak

Er ging natuurlijk een flinke brainstormsessie aan vooraf, maar we werden het eens over het doel en de inhoud van een film ter promotie van de piano. Flicks is het bedrijf dat zich heeft gespecialiseerd in videofilms en werkt in opdracht van de gehele pianobranche. Het wordt een zogenaamde 'stop-motion' film en de opnamen daarvoor zijn bij ons in de zaak gemaakt. Een piano die zichzelf, zonder tussenkomst van mensen, reviseert. Dat is het thema. Er wordt momenteel hard gewerkt aan de montage die veel tijd vergt. De film (niet

veel langer dan een minuut...) zal binnenkort (via allerlei websites, ook de onze) op YouTube te zien zijn.

Concerten in onze showroom

'Laat u verrassen door aanstaande professionals' Vanzelfsprekend organiseren we ook dit seizoen weer concerten. Masterstudenten van het Rotterdams en het Koninklijk Conservatorium treden voor u op. Als u op de hoogte gehouden wilt worden: kijk op de website onder www.coxpiano.nl/concerten.html of stuur ons een e-mail!

Rik Cox
Rani van Emmerik
Annette Borger
Rens van Boxtel

gediplomeerd pianotechnicus en -stemmer, CPT (Certified Piano Tuner), lid VvPN
gediplomeerd pianotechnicus en -stemmer, CPT (Certified Piano Tuner), lid VvPN
administratrice
stagiaire, pianotechnicus in opleiding

LinkedIn

Cox Pianoservice Gouda

info@coxpiano.nl - www.coxpiano.nl

Meridiaan 25-27, 2801 DA

Tel. 0182-524 528 - Mobiel: 06-53 64 22 67

Openingstijden showroom/ werkplaats:

Altijd open: donderdag en zaterdag van 9.00 – 17.00 uur

Op afspraak: maandag, dinsdag, woensdag, vrijdag en 's avonds